

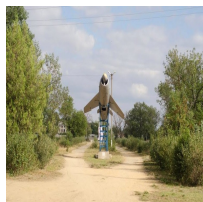
В. Я. Цимбалюк

Октябрське

ОКТЯБРСЬКЕ (до 1945 та від 2016 – Біюк-Онлар) – селище міського типу Курманського (до 2016 – Красногвардійського) району Автономної Республіки Крим. Знаходиться в степ. частині Крим. п-ова, за 43 км від Сімферополя та 25 км від смт Курман (до 2016 – Красногвардійське). Площа 3,05 км². За переписом насел. 2001, проживали 10 904 особи (складає 114,9 % до 1989); станом на 1 січня 2014 – 11 684 особи. До приєднання Криму до Рос. імперії (1784) Біюк-Онлар (з ногай. – «понад десять») входив до Ташлин. кадиліку Акмесджіт. каймаканства. 1784–96 – у складі Таврій. обл.; 1796–1802 – Новорос., 1802–1921 – Таврій. губ.; 1796–1802 – Акмечет., 1802–1921 – Перекоп. пов. 1805 було 18 дворів, проживали 130 крим. татар і 7 циган. На поч. 1870-х рр. прокладено залізницю Лозова–Севастополь та відкрито ст. Біюк-Онлар (від 1952 – Елеваторна). У 2-й пол. 19 ст. – 25 дворів і 155 мешканців. 1900 засн. однокласне земське училище. 1909 підприємець Г. Кіблер збудував паровий млин. 1910 освячено церкву св. Алексія. У 1-й пол. 1910-х рр. у Біюк-Онларі – 30 дворів і 232 жит.; у пристанцій. с-щі – відповідно 40 і 338. Під час воєн. дій 1918–20 влада неодноразово змінювалася. 1920–54 – у складі РФ, відтоді – України; 1921–45 – Крим. АРСР, 1945–91 – Крим. обл., від 1991 – АР Крим (1991–98 – Респ. Крим); 1924–26 – Сарабуз., 1926–30 – Сімфероп., від 1962 – Красногвардій. р-нів. 1921–24, 1930–62 – райцентр (у 1930-х рр. існував Біюк-Онлар. нім. нац. р-н). 1926 мешкали 431 росіянин, 120 українців, 32 крим. татари, 31 єврей і 12 німців. 1931 створ. МТС. Жит. зазнали сталін. репресій. Наприкінці 1930-х рр. працювали м'ясо-молоч. комбінат, елеватор, млин, промкомбінат, кар'єр з видобування каменю-черепашнику та побутового каменю, швейна майстерня. 1939 проживали 2095 осіб. У серпні того ж року виселено біюк-онлар. німців. Від 30 жовтня 1941 до 12 квітня 1944 – під нім. окупацією. Діяло підпілля. Встановлено монумент воїнам-визволителям і пам'ятний знак воїнам-землякам, які загинули під час 2-ї світової війни. 18 травня 1944 виселено біюк-онлар. крим. татар, а у грудні того ж року Біюк-Онлар перейменовано на О. У тому ж році працювали електростанція, молокозавод, елеватор, МТС, нафтобаза, промкомбінат. Від 1955 функціонував аеродром ВПС Чорномор. флоту (2009 його тер. передано під птахофабрику). Є пам'ят. знак воїнам-авіаторам «Літак МіГ-17». 1957 засн. винзавод, 1963 – завод буд. матеріалів. Від 1957 – смт. 1959 проживали 7528, 1970 – 8343, 1979 – 8833 особи. У 1-й пол. 2010-х рр. діяли 3 заг.-осв. школи, 3 дитсадки; Будинок культури, 2 б-ки, дит. муз. школа; лікарня. Потреби вірян забезпечують церква ікони Божої Матері «Достойно є» та 2

мечеті. У березні 2014 О. у складі АР Крим анексовано РФ. 2016 постановою ВР України (набуде чинності після відновлення укр. влади) с-щу повернуто істор. назву. Серед видат. уродженців – педагог К. Крутій, брати вчений-агроном, цитогенетик-селекціонер Валерій і фахівець у галузі буд. механіки Дмитро Роботягови; поет О. Трибушной.

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Октябрське / В. Я. Цимбалюк // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2022. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-76766>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).